

Dosarul nr.1ra-1518/2022
1-18012687-01-1ra-24102022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Negoită Valeriu în numele inculpatului Loghin Viorel, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2019, în cauza penală în privința lui

Loghin Viorel xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.03.2018 – 27.03.2019;

Instanța de apel: 24.04.2019 – 02.07.2019;

Instanța de recurs: 24.10.2022 – 01.02.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 27 martie 2019, Loghin Viorel a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 8 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Loghin Viorel, având scopul confecționării, deținerii și folosirii unor documente oficiale false, care acordă drepturi, acționând de comun acord cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, a confecționat pe numele său permisul de conducere cu categorii admise „A, B”, cu număr de înregistrare xxxx, eliberat la 18.09.2015. Ca urmare a încălcării regulilor de circulație de către Loghin Viorel în Republica Slovenia, autoritățile acestui stat au ridicat permisul de conducere cu număr de înregistrare xxxx, eliberat pe numele Loghin Viorel, născut la xxxx și expediat prin intermediul Ambasadei Republicii Moldova în Ungaria către IS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” din R. Moldova. Potrivit informației eliberată de poliția de Frontieră a Republicii Moldova, numitul Loghin Viorel a folosit permisul de conducere cu număr de înregistrare xxxx, la data de 21.03.2017 la traversarea frontierei Republicii Moldova cu mijlocul de transport de model „Mercedes S3200CDI” cu numărul de înmatriculare xxxx.

Conform raportului de expertiză nr.229 din 03.08.2017 s-a constatat, că permisul de conducere cu numărul de înregistrare xxxx, eliberat la 18.09.2015, pe numele Loghin Viorel, născut la xxxx, este confecționat din hârtie plastifiată, cu utilizarea aparatelor de multiplicat computerizat cu imprimarea Jet color cerneală cu imitarea inscripției „REPUBLICA MOLDOVA” cu luminiscentă în raze UV (ultraviolete) cu lipsa marcajului magnetic special, cu imitarea hologramei cu număr de identificare, nu după modelul de tip a Întreprinderii de Stat „CRIS Registru”. Schimbări a conținutului inițial în permisul de conducere cu număr de înregistrare xxxx, eliberat la 18.09.2015, pe numele Loghin Viorel, xxxx, prezentat, nu au fost stabilite.

Potrivit Programului Informațional „Acces”, Loghin Viorel, născut la data de xxxx, domiciliat în satul Pelinei, raionul Cahul, nu deține permis de conducere.

Astfel, prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Loghin Viorel în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal - confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane, excluzând din învinuire sintagma „document de importanță deosebită”, care a fost declarată neconstituțională prin hotărârea Curții Constituționale nr.12 din 14.05.2018.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, inculpatul a declarat apel, prin care a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului, casarea sentinței, adoptarea unei noi soluții prin care să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă.

În motivarea apelului a invocat dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale înfăptuită de către prima instanță, pe care o consideră prea aspră, ținând cont de faptul că a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, anterior nu a fost condamnat, se caracterizează pozitiv, astfel că la stabilirea pedepsei, prima instanță nu a acordat deplină eficiență principiilor de aplicare a pedepsei, prevăzute de art.61 Cod penal, în coroborare cu prevederile art.art.76, 78 Cod penal, din care motiv consideră că urmează să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

De asemenea, a menționat că nu a fost la pronunțarea sentinței, despre care a fost înștiințat de către polițistul de sector în legătură cu executarea sentinței.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2019, a fost respins apelul declarat, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Loghin Viorel în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, conform indiciilor calificativi: confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale, care acordă drepturi, săvârșite de două sau mai multe persoane, excluzând din învinuire sintagma „document de importanță deosebită”, care a fost declarată neconstituțională prin hotărârea Curții Constituționale nr.12 din 14.05.2018.

Instanța de apel a considerat nefondate motivele invocate de către inculpat cu referire la dezacordul cu individualizarea pedepsei penale, reținând că, la stabilirea pedepsei prima instanță a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, de

caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, nu permite aplicarea pedepsei mai blânde, după cum solicit inculpatul, astfel, instanța de fond corect i-a stabilit acestuia pedeapsa sub formă de 8 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Instanța de apel a menționat, că temei legal pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege - nu se constată, or toate circumstanțele cauzei au fost luate în considerare de către prima instanță la stabilirea pedepsei, menționând că inculpatul Loghin Viorel, primind la data de 16.03.2018 contra semnătură copia rechizitoriului întocmit, cu remiterea cauzei spre judecare instanței de fond în corespundere cu art.297 Cod de procedură penală, s-a eschivat de a se prezenta în fața instanței, fapt ce a determinat de a dispune căutarea lui la data de 05.12.2018, și adoptarea unei sentințe de condamnare în lipsa acestuia. Prezintă relevanță și cazierul contravențional, potrivit căruia Loghin Viorel a fost sancționat de multiple ori pentru contravenții în domeniul circulației rutiere - lipsa permisului de conducere, accident rutier, conducerea automobilului în stare de ebrietate (f.d.34). Fiind sancționat contravențional de șase ori pentru conducerea fără permis, în mod intenționat, de comun acord cu alte persoane, a confecționat pe numele său permisul de conducere fals, utilizându-l la trafic, inclusiv la traversarea frontierei Republicii Moldova, devenind subiectul infracțiunii penale.

Instanța de apel a apreciat că, modalitatea de executare aleasă de prima instanță este în acord cu principiul proporționalității, având în vedere fapta comisă, urmările produse, personalitatea inculpatului și situația familială a acestuia.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Negoită Valeriu în numele inculpatului, prin care, invocă prevederile art.427 alin.(1) pct. 6), 8) și 13) Cod de procedură penală, solicită repunerea în termen a recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului Loghin Viorel să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, sub formă de amendă.

Totodată, a solicitat încetarea procesului penal în privința lui Loghin Viorel recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, în baza Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În dezvoltarea argumentelor recursului, apărarea susține că la stabilirea pedepsei instanța trebuie să țină cont de scopul legii penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Consideră că, în speță, este posibilă aplicarea față de inculpat a unei pedepse mai blânde, sub formă de amendă, or, instanța de apel nu a luat în considerare de faptul că a recunoscut vinovăția, regretă mult de cele comise, așadar, apărarea

susține că instanța de apel nu a aplicat corect prevederile art.art.76, 78 Cod penal.

A subliniat apărarea că, potrivit art.2 alin.(1) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege, conform prevederilor art.2 alin.(4) din Legea menționată, în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1)–(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

Susține apărarea că, Loghin Viorel a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, infracțiune care a fost comisă la 21.03.2017, până la adoptarea Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar sancțiunea art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, care prevede ca pedeapsă amenda în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau munca neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare de până la 5 ani și se atribuie conform art.16 Cod penal, la infracțiune mai puțin gravă.

Prin urmare, consideră că careva interdicții în vederea aplicării actului de amnistie în privința inculpatului nu sunt, întrucât inculpatul Loghin Viorel nu cade sub interdicția reglementată la art.6 din prezenta lege, deoarece și-a exprimat acordul privind aplicarea Legii privind amnistia, solicitând încetarea procesului penal.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului depus de partea apărării, și a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind declarat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată, că conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 02 iulie 2019 (f.d.174 - 175, vol. I), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența avocatului Starodubova Vera, cu înștiințarea acestuia despre pronunțarea și primirea deciziei integrale, pentru data de 31 iulie 2019.

Reieșind din actele cauzei, rezultă că la data stabilită – 31 iulie 2019, avocatul Starodubova Vera, din motive necunoscute, nu s-a prezentat la pronunțarea deciziei

motivate, însă la 31 iulie 2019, în adresa acestuia a fost expediată copia deciziei motivate, potrivit scrisorii anexate la materialele dosarului. (f.d.182, vol. I)

De asemenea, Colegiul penal atestă, că reieșind din actele cauzei, rezultă că avocatul inculpatului, Stanila Elena, care a participat în calitate apărător în cadrul urmăririi penale, la 30 septembrie 2020, a primit copia deciziei motivate, potrivit cererii anexate la materialele dosarului. (f.d.185, vol. I)

Astfel, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data pronunțării acesteia.

Așadar, în speță, termenul de declarare a recursului conform art.422 Cod de procedură penală, a început să curgă din 01 august 2019, iar ultima zi pentru declararea recursului fiind 31 august 2019, pe când recursul ordinar declarat de avocatul Negoită Valeriu a fost depus la 29 august 2022, prin urmare, cu omiterea termenului de 30 de zile stabilit de lege.

În astfel de circumstanțe, rezultă că recursul declarat de avocatul Gheorghită Oleg, urmează a fi respins ca inadmisibil, deoarece este depus peste termen.

În contextul celor enunțate mai sus, Colegiul penal remarcă faptul, că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca inadmisibil fiind tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice. În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza *Ponomariov vs Ucraina* (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova* din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO.

Subsidiar, Colegiul penal atestă că nu se va pronunța referitor la cererea de aplicare a prevederilor Legii privind amnistia, anume reieșind din faptul că recursul ordinar este depus peste termen, lipsesc temeiuri de repunere în termen și prin urmare nu pot fi apreciate argumentele invocate într-un recurs tardiv.

În astfel de circumstanțe, rezultă că recursul declarat de către avocatul Negoită Valeriu în numele inculpatului, urmează a fi respins ca inadmisibil, deoarece este depus peste termen.

8. În temeiul art.432 alin.(1), (2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Negoită Valeriu în numele inculpatului Loghin Viorel, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 iulie 2019, în cauza penală în privința lui *Loghin Viorel xxxx*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 16 martie 2023.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie